

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 248/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť maloletého [REDACTED], maloletej [REDACTED], maloletej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], všetci bytom [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Potockým, Mydlárska 187/19, Žilina, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletého [REDACTED], maloletej [REDACTED], maloletej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2017 doručená sťažnosť maloletého [REDACTED], maloletej [REDACTED], maloletej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]

■ (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v ich právnej veci týkajúcej sa náhrady škody.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia „... žalobou... podanou dňa 30.10.2013 Okresnému súdu Martin... sa... domáhali voči žalovanej (odporcovi) Univerzitná nemocnica Martin... náhrady škody z titulu ublíženia na zdraví, náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 420 Občianskeho zákona a náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie práva na zdravie a pre porušenie práva na súkromie podľa § 11 Občianskeho zákona z dôvodu, že žalobca počas hospitalizácie... syna - maloletého ■ (žalobcu v 1 rade) vo svojom zdravotníckom zariadení nevytvoril také organizačné opatrenia a takú organizačnú štruktúru, ktorá by mu zabezpečila poskytnutie nevyhnutnej zdravotnej starostlivosti, keď sa ocitol v akútnej situácii, a teda odporca si nesplnil svoju prevenčnú povinnosť, ktorá mu bola uložená ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho došlo k ťažkej a neodstrániteľnej ujme na zdraví maloletého ■, ktorý sa v súčasnosti nachádza v stave bdelej kómy - coma vigile.

Okresný súd Martin svojím rozsudkom zo dňa 4.2.2015 sp. zn. 8C 284/2013 o... žalobe rozhodol tak, že ju v celom rozsahu zamietol... p. zn. 8C/284/2013-148 sme podali prostredníctvom nášho zvoleného právneho zástupcu... p

Proti rozsudku Okresného súdu Martin zo dňa 4.2.2015 s odľa § 201 O.s.p. odvolanie a žiadali sme napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p. tak zmeniť, že žalobe žalobcov v 1 až 8 rade sa v celom rozsahu vyhovuje, poťažme sme navrhovali napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. po zrušení napadnutého rozsudku... vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie...

Krajský súd v Žiline... uznesením zo dňa 29.6.2015 sp. zn. 8Co/220/2015 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 4.2.2015 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.“.

3. Sťažovatelia následne s poukazom na podrobne uvedený skutkový stav veci, ako i pochybenia okresného súdu pri vydaní rozhodnutia sp. zn. 8 C 284/2013 zo 4. februára 2015 spochybňujú rozhodovacia činnosť okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 284/2013, ako aj samotný priebeh súdneho konania predchádzajúci vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci.

4. V závere podanej ústavnej sťažnosti s ohľadom na už uvedené sťažovatelia konštatujú porušenie nimi označených práv zaručených ústavou a dohovorom (bod 1) a ústavnému súdu navrhujú, aby po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1/ Základné právo sťažovateľov na spravodlivé, zákonné a objektívne súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

2/ Okresný súd Martin je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľov každému sťažovateľovi v 1 až 8 rade po 8.000,00 eur na adresu sťažovateľa.

3/ Okresný súd Martin je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania v sume 1196,32 eur, ktoré pozostávajú z dvoch úkonov a to: 1/prevzatie a príprava, 2/ sťažnosť, á = (147,33:2 x 8) eur, 2x režijný paušál á = 8,84 do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislav Potocký, advokát, AK Žilina, č. ú. IBAN: SK 4409000000000076545306.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovatelia sú zastúpení advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

V zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu smeruje.

10. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

11. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v sťažovateľmi predloženej sťažnosti návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovatelia od ústavného súdu domáhajú (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná, pretože sťažovatelia sa v petite ústavnej sťažnosti domáhajú vyslovenia porušenia nimi označených práv zaručených ústavou a dohovorom (bod 1) zo strany okresného súdu bez toho, aby výslovne označili konkrétne súdne konanie príslušného okresného súdu, ktorého sa ním podaná ústavná sťažnosť týka a v rámci ktorého porušenie práv namietajú.

12. Ústavnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde však je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojím rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva

alebo slobody uvedené v druhej hlave ústavy alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy, avšak takáto požiadavka nie je, ako už bolo uvedené, v petite sťažnosti sťažovateľov obsiahnutá (body 4 a 11).

13. Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že návrh na rozhodnutie vo veci samej v predloženej sťažnosti nezodpovedá právomociam ústavného súdu vo vzťahu ku konaniam o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

Takýto návrh znemožňuje zároveň ústavnému súdu preskúmať aj predpoklady prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a napokon aj otázku jej prípadnej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne taký návrh neumožňuje ústavnému súdu vymedziť rozsah, v ktorom by bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľov, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

16.1 Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ sa sťažovatelia podanou ústavnou sťažnosťou – vyplývajúc z jej obsahu – domáhali prieskumu rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 8 C 284/2013 zo 4. februára 2015, bol by tu rovnako daný dôvod na jej odmietnutie v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (sťažovatelia mali k dispozícii na ochranu svojich práv zaručených ústavou a dohovorom proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu, ktorý je v rámci všeobecného súdnictva súdom prvého stupňa, riadny opravný prostriedok, ktorý aj využili, pozn.).

16.2 Rovnako sťažnostná argumentácia sťažovateľov vyplývajúca výlučne z jej obsahu a obsahujúca námietku porušenia i základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 284/2013 nebola s poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde nijako odôvodnená, a preto bol daný dôvod aj na odmietnutie podanej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

16.3 Taktiež i v prípade, ak sťažovatelia podanou ústavnou sťažnosťou zamýšľali namietanie celkového stavu ich právnej veci (po zrušení prvostupňového rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 284/2013 zo 4. februára 2015 odvolacím súdom, pozn.), ústavný súd konštatuje danosť dôvodu na odmietnutie sťažovateľmi podanej ústavnej sťažnosti aj z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde, keďže konanie vo veci sťažovateľov nie je meritórne ukončené a vecou sa ďalej zaoberá príslušný prvostupňový súd.

Aplikujúc princíp subsidiarity na civilné sporové konanie, ústavný súd zdôrazňuje, že spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

17. Ústavný súd v závere nad rámec všetkých ďalších už uvedených dôvodov možného odmietnutia sťažovateľmi podanej ústavnej sťažnosti (body 16.1 až 16.3) poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľov advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

„*Plnomocenstvá*“ doručené sťažovateľmi spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovali však i vadu neurčitosti, keďže v nich nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týkajú, a teda bol tu daný dôvod i na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2017